Ministerul Educației și Cercetării

Olimpiada Națională de Fizică

Iași, 20-25 martie 2005

Proba teoretică – subiecte

IX

1. Fie două corpuri ca în *figura* 1. Masele corpurilor sunt m_1, respectiv m_2. Unghiul dintre suprafața de contact dintre celor doua corpuri și planul orizontal este α. Se neglijează frecările. Calculează:

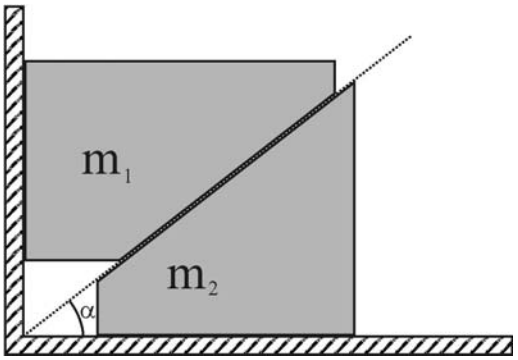

Figura 1

a) accelerațiile $\vec{a}_1$ și $\vec{a}_2$ ale celor două corpuri considerând că acestea se mișcă fără a pierde contactul dintre ele;

b) accelerația relativă, $\vec{a}_{21}$, a corpului 2 față de corpul 1.

c) Considerând că între toate suprafețele aflate în contact există frecare, coeficientul de frecare fiind μ (același peste tot), determină relația dintre m_1 și m_2 astfel încât cele doua corpuri să stea în echilibru.

2. Se consideră sistemul din *figura* 2, format din trei corpuri cu masele m_1, m_2, respectiv $m_3 = 2m_2$, menținute în repaus. Pe corpul de masă m_1 este fixată o lentilă convergentă, L, cu distanța focală $f = 20\,\text{cm}$ și masă neglijabilă, aflată inițial la distanța $d = 30\,\text{cm}$ de obiectul liniar fix AB care intersectează axul optic principal al lentilei. În momentul $t_0 = 0$, cele trei corpuri sunt lăsate să se miște liber. Se consideră că nu există frecări între cele două cărucioare și suprafețele orizontale. Printr-un procedeu adecvat, se urmărește evoluția poziției imaginii obiectului AB furnizată de lentila convergentă. Se constată că imaginea își schimbă sensul de mișcare în momentul $t_1 = 1\,\text{s}$. Se consideră accelerația gravitațională $g = 10\,\text{m/s}^2$. Se cer:

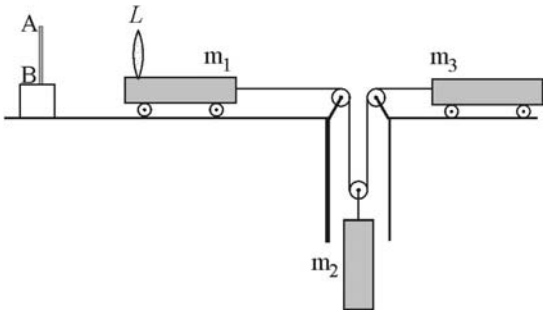

Figura 2

a) momentul t_2 în care imaginea are aceeași poziție cu cea avută la momentul $t_0 = 0$ și raportul dimensiunilor imaginilor la cele două momente;

b) accelerațiile corpurilor;

c) raportul m_1/m_2.

3. O placă pătrată omogenă, de latură ℓ, foarte subțire dar nedeformabilă, este plasată în interiorul unui cilindru vertical gol, de rază $R = \ell$, foarte înalt și care se rotește cu viteza unghiulară constantă ω în jurul axei de simetrie verticală, AB. Se presupune că placa este antrenată în mișcare de către cilindru, două dintre muchii fiind verticale (*figura* 3). Coeficientul de frecare dintre placă și cilindru este μ.

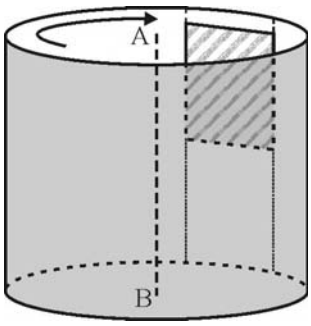

Figura 3

a) Calculează viteza unghiulară minimă, astfel încât placa să nu alunece în jos.

b) Descrie calitativ forma traiectoriei plăcii dacă cilindrul este oprit brusc. Se presupune că muchiile aflate în contact cu cilindrul rămân tot timpul verticale.

(prof. Stelian Ursu, CN Frații Buzești – Craiova, prof. Dorel Haralamb, CN Petru Rareș – Piatra Neamț)